

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 19, 2015

Nummer 19, 2015

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1342](#) 26-05-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1326](#) 26-05-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1334](#) 26-05-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1341](#) 26-05-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1327](#) 26-05-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1338](#) 26-05-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1337](#) 26-05-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1345](#) 26-05-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1332](#) 26-05-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1343](#) 26-05-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1340](#) 26-05-2015

RECHTSPRAAK

Aanvraag tot herziening kan zowel op grond van artikel 457 lid 1 aanhef en onder a Sv als op grond van artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv niet slagen en wordt ongegrond verklaard.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder a Sv slechts dienen de omstandigheid dat bij onderscheidene arresten of vonnissen die onherroepelijk zijn geworden of bij verstek zijn gewezen, bewezenverklaringen zijn uitgesproken die niet zijn overeen te brengen, en krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

Voor zover de aanvraag ertoe strekt een beroep te doen op de in artikel 457 lid 1 aanhef en onder a Sv omschreven herzieningsgrond, kan zij niet slagen omdat zich hier niet voordoet het geval dat bij onderscheidene uitspraken bewezenverklaringen zijn uitgesproken die niet zijn overeen te brengen.

De aanvraag kan evenmin slagen voor zover een beroep wordt gedaan op de in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv omschreven herzieningsgrond. Als een gegeven in de zin van die bepaling kunnen niet dienen beslissingen van – zoals in dit geval – een bestuursrechter en een college van burgemeester en wethouders, indien daaruit blijkt van een andere waardering van het bewijsmateriaal dat ook de strafrechter ter beschikking stond. Dat was onder het voor 1 oktober 2012 geldende recht zo (vgl. HR 4 september 2007, ECLI:NL:HR:2007:BB2749, NJ 2008/170) en is nadien niet gewijzigd.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-05-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1337

Zaaknummer: 15/00336

Rechters: A.J.A. van Dorst, J.P. Balkema en J.W. IJssink

Advocaten: J.A. van Ham

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Een begrenzing van de voor het houden van pleidooi beschikbare tijd brengt niet zonder meer mee dat de raadsman de hem toekomende verdedigingsrechten niet voldoende heeft kunnen uitoefenen.

Het middel behelst de klacht dat het onderzoek ter terechtzitting aan nietigheid lijdt doordat het hof de verdediging heeft beperkt in het voeren van het woord tot verdediging.

Het hof heeft geoordeeld dat de raadslieden redelijkerwijze alle ruimte hebben gehad om al hetgeen naar voren te brengen dat zij meenden ter verdediging van de belangen van verdachte naar voren te moeten brengen en dat de verdachte aldus door de beperking van de spreektijd voor pleidooi niet in zijn belangen is geschaad. Gelet op hetgeen onder 2.3 is overwogen, heeft het hof door aldus te oordelen het recht van de verdediging op het houden van pleidooi niet geschonden. Daarbij heeft de Hoge Raad in het bijzonder in aanmerking genomen dat volgens de vaststellingen van het hof de verdediging op de verschillende terechtzittingen in hoger beroep ampel het woord heeft gevoerd over inhoudelijke en procedurele aangelegenheden alsmede dat de beperking van de spreektijd tevoren aan de verdediging is kenbaar gemaakt. Ook in zoverre faalt het middel.

Naar aanleiding van de overwegingen van het hof met betrekking tot het herhalen van de inhoud van de pleitnota in eerste aanleg en het op voorhand toesturen van de pleitnota in hoger beroep, merkt de Hoge Raad het volgende op.

Uitgangspunt in strafzaken is dat de rechter dient te beraadslagen en te beslissen naar aanleiding van het onderzoek ter terechtzitting. Dat brengt mee dat verweren en uitdrukkelijk onderbouwde standpunten ter terechtzitting dienen te worden voorgedragen. Geen rechtsregel verplicht de rechter dan ook te beslissen op verweren of uitdrukkelijk onderbouwde standpunten die aldaar niet uitdrukkelijk zijn voorgedragen.

Dat neemt niet weg dat de verdediging het initiatief kan nemen om het voordragen van verweren en onderbouwde standpunten ter terechtzitting te bekorten door middel van een duidelijke verwijzing naar de inhoud van de stukken van het geding, zoals de pleitnota die in eerste aanleg is voorgedragen, de pleitnota die door een raadsman van een tegelijkertijd

terechtstaande medeverdachte is voorgedragen (en ook in het dossier van de verdachte is gevoegd) alsook een pleitnota die op voorhand aan de rechter en de andere procespartijen is toegezonden. Voorop dient evenwel te staan dat ter terechtzitting met voldoende duidelijkheid wordt aangegeven welke verweren worden gevoerd en welke onderbouwde standpunten worden ingenomen (vgl. HR 22 februari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BM6159, *NJ* 2011/356 met betrekking tot de schriftelijke voorbereiding in een ontnemingszaak). Het is de rechter die daarop dient toe te zien en die daarom zal moeten instemmen met vorenbedoelde bekorting van het pleidooi, waarvan moet blijken uit het proces-verbaal van de terechtzitting.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-05-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1340

Zaaknummer: 13/04822

Rechters: A.J.A. van Dorst, B.C. de Savornin Lohman, J. de Hullu, H.A.G. Splinter-van Kan en N. Jörg

Advocaten: B.P. de Boer

Wetsartikelen: 311 Sv, 331 Sv en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Noch op grond van artikel 9 EVRM en artikel 2 Eerste Protocol EVRM en artikel 10 en 14 Handvest noch op grond van artikel 8 EVRM en artikel 14 EVRM was verdachte vrijgesteld van de in artikel 2 lid 1 Leerplichtwet bedoelde inschrijfplicht.

Advocaat-generaal T.N.B.M. Spronken heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden uitspraak en tot zodanige op artikel 440 Sv gebaseerde beslissing als de Hoge Raad gepast zal voorkomen.

Het eerste middel klaagt over de verwerping van het hof van het verweer dat de verdachte op grond van artikel 9 EVRM en artikel 2 Eerste Protocol EVRM en artikel 10 en 14 Handvest was vrijgesteld van de in artikel 2 lid 1 Leerplichtwet (Lpw) bedoelde inschrijfplicht, althans dat artikel 2 lid 1 Lpw buiten toepassing had moeten worden verklaard.

Bij de beoordeling van de middelen moet worden vooropgesteld dat in HR 15 februari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BM6898 het volgende is overwogen:

‘5.4. Ingevolge het eerste lid van art. 8 Lpw kan - kort gezegd - een beroep op vrijstelling op grond van art. 5 onder b Lpw slechts worden gedaan indien de kennisgeving de verklaring bevat dat tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen waarop de jongere geplaatst zou kunnen worden, overwegende bedenkingen bestaan, doch volgens het tweede lid is deze verklaring niet geldig indien de jongere in het jaar, voorafgaande aan de dagtekening van de kennisgeving, geplaatst is geweest op een school van de richting waartegen bedenkingen worden geuit.

5.5. Gelet op de in Nederland bestaande vrijheid van ouders hun kinderen de school van hun keuze dan wel een zelf opgerichte school waar volgens hun godsdienstige of levensbeschouwelijke opvattingen wordt lesgegeven, te doen bezoeken, en in aanmerking genomen voorts de vrijheid van ouders hun kinderen na schooltijd en in het weekend onderwijs te laten volgen dat in overeenstemming is met hun opvattingen, maakt in een geval als het onderhavige het tweede lid van art. 8 Lpw geen inbreuk op de door art. 9, eerste lid, EVRM en art. 2 Eerste Protocol EVRM gewaarborgde rechten. De enkele omstandigheid dat -

naar de verdachte heeft aangevoerd - de school waarvan de richting aansluit bij haar levensbeschouwing, niet binnen een redelijke afstand van haar woning is gelegen, noopt niet tot een ander oordeel.

5.6. De Hoge Raad merkt voorts nog op dat, anders dan de middelen veronderstellen, de omstandigheid dat ouders op grond van art. 9 EVRM de vrijheid hebben om hun - al dan niet gewijzigde - godsdienst of levensbeschouwing in het onderwijs aan hun kinderen tot uitdrukking te (laten) brengen en dat de overheid volgens art. 2 Eerste Protocol EVRM het recht van ouders om zich van dat onderwijs dat overeenstemt met hun eigen godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging te verzekeren, dient te eerbiedigen, niet tot gevolg heeft dat ingeval zich binnen redelijke afstand van de woning niet een school bevindt waar onderwijs wordt gegeven dat overeenstemt met hun eigen godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging, zij zijn vrijgesteld van de in art. 2 Lpw bedoelde inschrijfplicht en dat zij gerechtigd zijn hun kind uitsluitend huisonderwijs te (laten) geven, noch dat de overheid gehouden is om een binnen redelijke afstand van de woning gelegen school van de door die ouders gewenste godsdienstige of levensbeschouwelijke richting op te richten.'

In de overwegingen van het hof ligt besloten dat de door de verdachte aan zijn godsdienstige overtuiging ontleende bezwaren moeten worden aangemerkt als overwegende bedenkingen in de zin van artikel 5 onder b Lpw tegen de richting van het onderwijs op alle binnen een redelijke afstand van de woning gelegen scholen. Nu de juistheid van dit oordeel niet is bestreden, moet daarvan in cassatie worden uitgegaan.

Het hof heeft geoordeeld dat in de onderhavige zaak artikel 8 lid 2 Lpw geen ongerechtvaardigde inbreuk maakt op artikel 9 EVRM en artikel 2 Eerste Protocol EVRM, nu eerstgenoemde bepaling niet eraan in de weg staat dat de verdachte zijn zoon een school doet bezoeken die past bij zijn geloofsovertuiging of dat hij een dergelijke school opricht, dan wel dat het de verdachte vrijstaat zijn zoon na schooltijd en in het weekend onderwijs te laten volgen dat in overeenstemming is met zijn geloofsovertuiging. Dat oordeel getuigt, gelet op hetgeen onder 4.2 is vooropgesteld, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk. De enkele omstandigheid dat - naar de verdachte heeft aangevoerd - andere kinderen uit het gezin wel zijn vrijgesteld van de in artikel 2 lid 1 Lpw bedoelde inschrijfplicht en dat de verdachte niet bekend is met een school binnen Nederland waarvan de richting volledig aansluit bij zijn godsdienstige overtuiging, noopt niet tot een ander oordeel. Datzelfde geldt voor de - door het hof overigens niet aannemelijk geachte - omstandigheid dat sprake is van een verandering van geloofsovertuiging.

Ingevolge artikel 51 Handvest zijn de bepalingen van dit Handvest gericht tot de lidstaten, uitsluitend wanneer zij het Unierecht ten uitvoer brengen. Met de onderhavige strafvervolgung

wordt geen recht van de Unie ten uitvoer gebracht, aangezien met de Leerplichtwet waarop de vervolging is gebaseerd, het Unierecht niet wordt omgezet en zich ook anderszins geen juridische situatie voordoet die binnen het toepassingsgebied van het Unierecht valt. Hieruit volgt ook dat geen grond bestaat tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, zoals verzocht in de schriftuur.

In het licht van het hiervoor overwogene getuigt de verwerping van het hof van het verweer niet van een onjuiste rechtsopvatting en is het oordeel van het hof toereikend gemotiveerd. Het middel faalt.

Het tweede middel klaagt over de verwerping van het hof van het verweer dat de verdachte op grond van artikel 8 en 14 EVRM was vrijgesteld van de in artikel 2 lid 1 Lpw bedoelde inschrijfplicht, althans dat artikel 2 lid 1 Lpw buiten toepassing had moeten worden verklaard.

De memorie van antwoord bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Leerplichtwet 1969 houdt in:

‘Artikel 8, tweede lid. Inderdaad betekent deze bepaling, dat, wanneer een kind eenmaal op een school is geplaatst, het niet meer voor de vrijstelling bedoeld in dit artikel in aanmerking komt, tenzij het verhuist of er geen school voor voortgezet onderwijs is binnen redelijke afstand van de woning van dezelfde richting als de school voor gewoon lager onderwijs.’

(Kamerstukken II 1967/68, 9039, nr. 5, p. 14)

Ingevolge artikel 2 lid 1 Lpw zijn degene die het gezag over een jongere uitoefent, en degene die zich met de feitelijke verzorging van een jongere heeft belast, verplicht te zorgen dat de jongere als leerling van een school staat ingeschreven en deze school na inschrijving geregeld bezoekt. Slechts op de in artikel 5 Lpw omschreven gronden kunnen de in artikel 2 Lpw bedoelde personen een beroep doen op vrijstelling van de verplichting om te zorgen dat een jongere als leerling van een school staat ingeschreven. Daarbij dient het beroep op de in artikel 5 onder b Lpw genoemde vrijstellingsgrond te voldoen aan de in artikel 8 Lpw omschreven voorwaarden.

Uit het onder 5.2 en 5.3 overwogene volgt dat als uitgangspunt heeft te gelden dat een jongere als leerling van een school staat ingeschreven en deze school geregeld bezoekt en dat slechts in de in artikel 5 Lpw in verbinding met artikel 8 Lpw omschreven gevallen een beroep kan worden gedaan op vrijstelling van deze verplichting. Met deze regeling wordt beoogd het recht op onderwijs voor het kind te garanderen. Gelet op het belang dat een kind zich binnen een (scholen)gemeenschap, waaraan ook andere kinderen deelnemen, kan ontwikkelen en vormen, maakt in een geval als het onderhavige artikel 8 lid 2 Lpw geen ongerechtvaardigde

inbreuk op de door artikel 8 en 14 EVRM gewaarborgde rechten (vgl. EHRM 11 september 2006, nr. 35504/03 (*Konrad tegen Duitsland*) en EHRM 9 juli 1992, nr. 19844/92 (*Leuffen tegen Duitsland*)).

Het hof heeft geoordeeld dat in het onderhavige geval artikel 8 lid 2 Lpw geen ongerechtvaardigde inbreuk maakt op artikel 8 en/of 14 EVRM, gelet op het perspectief van de overheid die met een primair op een schoolplicht gebaseerd systeem probeert het recht van alle kinderen op onderwijs te verwezenlijken. In het licht van het onder 5.4 overwogene getuigt dit oordeel niet van een onjuiste rechtsopvatting en heeft het hof de verwerping van het verweer toereikend gemotiveerd. De enkele omstandigheid dat – naar de verdachte heeft aangevoerd – toepassing van de in 5.3 bedoelde voorschriften in het onderhavige geval uiteenlopende consequenties heeft voor de kinderen van het gezin, noopt niet tot een ander oordeel.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-05-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1338

Zaaknummer: 14/00768

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, Y. Buruma, N. Jörg en V. van den Brink

Advocaten: G. van den Brink

Wetsartikelen: 8 EVRM, 9 EVRM, 14 EVRM, 2 EP EVRM en 2 Lpw

RECHTSPRAAK

Verontschuldigbare termijnoverschrijding in hoger beroep.

Het middel klaagt dat het hof de verdachte ten onrechte, althans ontoereikend gemotiveerd, niet-ontvankelijk heeft verklaard in het door hem ingestelde hoger beroep.

De wet bepaalt in welke gevallen tegen een rechterlijke uitspraak een rechtsmiddel kan worden ingesteld en binnen welke termijn dit kan geschieden; die termijnen zijn van openbare orde. Overschrijding van de termijn voor hoger beroep door de verdachte, zoals in het onderhavige geval, betekent in de regel dat deze niet in dat hoger beroep kan worden ontvangen. Dit gevolg kan daaraan uitsluitend dan niet worden verbonden, indien sprake is van bijzondere, de verdachte niet toe te rekenen, omstandigheden welke de overschrijding van de termijn verontschuldigbaar doen zijn. Daarbij kan worden gedacht aan een zodanige psychische gesteldheid dat in verband daarmee het verzuim tijdig hoger beroep in te stellen niet aan de verdachte kan worden toegerekend (vgl. HR 6 januari 2004, ECLI:NL:HR:2004:AN8587, NJ 2004/181).

Gelet op hetgeen door de raadvrouw onder verwijzing naar de onder 2.4 weergegeven stukken – die onder meer inhouden dat de verdachte zwakbegaafd is, kampt met psychosen en kort voor de terechtzitting van de politierechter van 20 juni 2012 wegens psychiatrische problematiek naar de ‘Bijzondere Zorg Afdeling’ van P.I. Haarlem is geplaatst – is aangevoerd, had het hof zijn beslissing nader dienen te motiveren. Het had moeten doen blijken een onderzoek te hebben ingesteld naar de vraag of en zo ja gedurende welke periode na het vonnis van de politierechter de verdachte in een zodanige psychische gesteldheid verkeerde dat hij niet in staat was te beoordelen of hoger beroep diende te worden ingesteld. Een termijnoverschrijding gedurende een zodanige periode zou de verdachte niet kunnen worden toegerekend. In dat geval is de verdachte ontvankelijk in het door hem ingestelde rechtsmiddel indien hij, nadat een verhindering als hiervoor bedoeld is opgeheven, alsnog zo spoedig mogelijk hoger beroep heeft ingesteld of doen instellen.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof

Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-05-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1345

Zaaknummer: 14/00674

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma

Advocaten: S. Kubicz

Wetsartikelen: 408 Sv

RECHTSPRAAK

Aanvragen tot herziening gegrond verklaard in zaak ‘showbizzmoord’.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat op zichzelf of in verband met de vroeger geleverde bewijzen met de uitspraak niet bestaanbaar schijnt, zodanig dat het ernstige vermoeden ontstaat dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid, hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

De Hoge Raad heeft in voormeld tussenarrest geoordeeld dat, alvorens een beslissing kon worden genomen, nader onderzoek noodzakelijk was omtrent het in de aanvragen aangevoerde, welke aanvragen onder meer berusten op de stelling dat, kort gezegd, zodanig ernstige twijfel is gerezen omtrent de geloofwaardigheid van de bekentenissen die de betrokkene destijds heeft afgelegd, dat het hof – ware het daarmee bekend geweest – die (nadien ingetrokken) bekentenissen niet voor het bewijs zou hebben gebezigd en de betrokkene zou hebben vrijgesproken van het hem tenlastegelegde. In het bijzonder wenste de Hoge Raad beantwoording van de volgende vragen:

‘(1) Was de betrokkene ten tijde van of omstreeks het plegen van het misdrijf dan wel ten tijde van het opsporingsonderzoek en/of ten tijde van de behandeling van de zaak door de Rechtbank respectievelijk het Gerechtshof lijdende aan een ziekelijke stoornis en/of gebrekkige ontwikkeling van de geestvermogens?

Zo ja, hoe is dat in diagnostische zin te omschrijven?

(2) Was de eventueel ziekelijke stoornis en/of gebrekkige ontwikkeling van de geestvermogens van invloed op de gedragskeuzes en gedragingen van de betrokkene ten tijde van het misdrijf en/of gedurende de behandeling van zijn strafzaak, en wel zodanig dat zulks mede daaruit verklaard kan worden?

Zo ja, op welke manier en in welke mate is dit geschied?’

Ter uitvoering van het tussenarrest hebben drs. M.R. Weeda, psychiater, geregistreerd in het Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen in het gebied volwassenen, drs. B. van Giessen, klinisch psycholoog, geregistreerd in het Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen in het gebied volwassenen, en P. van der Meer, forensisch milieuonderzoeker, in opdracht van de raadsheer-commissaris na inzage van de gerechtelijke stukken een gedragskundig onderzoek ingesteld omtrent de persoon van de betrokkene. De bevindingen van dit onderzoek zijn neergelegd in voormeld rapport van 22 april 2015.

Dit rapport houdt wat betreft de beantwoording van de in het tussenarrest geformuleerde vragen het volgende in:

‘1. Was betrokkene ten tijde van of omstreeks het plegen van het misdrijf dan wel ten tijde van het opsporingsonderzoek en/of ten tijde van de behandeling van de zaak door de Rechtbank respectievelijk het Gerechtshof lijdende aan een ziekelijke stoornis en/of gebrekkige ontwikkeling van de geestvermogens? Zo ja, hoe is dat in diagnostische zin te omschrijven?

Ja, bij betrokkene was ten tijde van het plegen van het misdrijf, ten tijde van het opsporingsonderzoek en ten tijde van de behandeling van de zaak door de rechtbank en het gerechtshof sprake van een gebrekkige ontwikkeling van de geestvermogens in de vorm van een narcistische persoonlijkheidsstoornis met theatrale trekken. Voorts was er sprake van een ziekelijke stoornis van de geestvermogens in de vorm van een recidiverende depressieve stoornis. Er kan echter niet worden geobjectiveerd op welke momenten en in welke intensiteit deze laatstgenoemde stoornis zich voordeed. Wel is duidelijk dat deze depressieve stoornis in hoge mate samenhang met de narcistische persoonlijkheidsstoornis met theatrale trekken. Tot slot was sprake van alcoholafhankelijkheid en misbruik dan wel afhankelijkheid van rustgevendende medicatie.

2. Was de eventueel ziekelijke stoornis en/of gebrekkige ontwikkeling van de geestvermogens van invloed op de gedragskeuzes en gedragingen van de betrokkene ten tijde van het misdrijf en/of gedurende de behandeling van zijn strafzaak, en wel zodanig dat zulks mede daaruit verklaard kan worden? Zo ja, op welke manier en in welke mate is dit geschied?

Er zijn geen aanwijzingen dat de narcistische persoonlijkheidsstoornis met theatrale trekken en/of de recidiverende depressieve stoornis invloed hebben gehad op zijn gedragskeuzes en gedragingen ten tijde van het misdrijf. Betrokkene heeft het plegen van de moord immers ontkend waardoor er niet met hem kon worden gesproken over zijn gevoelens, gedachten en gedrag op dat moment.

Ten tijde van het eerste verhoor door de politie op 17 januari 1983 zijn er wel aanwijzingen dat sprake is geweest van invloed van de beschreven pathologie van betrokkene. Het is goed

mogelijk dat hij vanuit zijn verhoogde suggestibiliteit en neiging tot het verdraaien en verfraaien van de waarheid, en het zelfs verzinnen van fantasieverhalen, passend bij de theatrale persoonlijkheidskenmerken, heeft kunnen komen tot het afleggen van een valse bekentenis. Betrokkene ervoer hoge emotionele druk, stress en vermoeidheid gedurende de verhoren. Deze factoren hebben de aanwezige pathologie bij betrokkene vermoedelijk verergerd. Zie voorts hoofdstuk 9 voor een uitgebreide motivering en uitleg omtrent deze invloed.

De invloed van de persoonlijkheidspathologie was duidelijk aanwezig in de periode na de moord op [slachtoffer] namelijk toen hij tegenover bekenden de suggestie wekte dat hij iets met de moord te maken had, dan wel dat hij onomwonden zei de moord gepleegd te hebben. Hierbij speelde betrokkene hunkering naar aandacht en bevestiging, alsmede zijn neiging tot het verliezen van grip op zijn eigen fantasieverhalen een rol. Een vergelijkbare invloed van de pathologie op zijn gedragskeuzes en gedragingen vond plaats vanaf het moment dat hij op 17 januari 1983 een naar zijn zeggen valse bekentenis aflegde. Zie hoofdstuk 9 voor een uitgebreide motivering en uitleg omtrent deze invloed.

Tot slot zijn er geen duidelijke aanwijzingen gevonden dat de pathologie ten tijde van de behandeling van de strafzaak door de rechtbank en het gerechtshof zijn gedragskeuzes en gedragingen hebben beïnvloed.'

De Hoge Raad verstaat het deskundigenrapport aldus dat volgens de deskundigen die het onderzoek hebben verricht, op grond van betrokkene 'verhoogde suggestibiliteit en neiging tot het verdraaien en verfraaien van de waarheid, en het zelfs verzinnen van fantasieverhalen, passend bij de theatrale persoonlijkheidskenmerken', moet worden aangenomen dat verband bestaat tussen de door hen vastgestelde psychopathologie en het afleggen door de betrokkene van zijn klaarblijkelijk voor het bewijs gebezigde verklaringen. Bezien in het licht van de klaarblijkelijk aan de bewezenverklaring ten grondslag liggende bewijsvoering, zoals onder 3.2 weergegeven, geeft dit deskundigenoordeel grond aan de stelling waarop de aanvragen steunen, te weten dat, kort gezegd, zodanig ernstige twijfel bestaat omtrent de geloofwaardigheid van de bekentenissen die de betrokkene destijds heeft afgelegd, dat het hof – ware het daarmee bekend geweest – die (nadien ingetrokken) bekentenissen, anders dan het klaarblijkelijk heeft gedaan, niet voor het bewijs zou hebben gebezigd en de betrokkene zou hebben vrijgesproken van het hem tenlastegelegde.

Gelet hierop vormt voormeld deskundigenrapport, waarmee het hof niet bekend kon zijn, een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv. De aanvragen zijn in zoverre gegrond.

Opmerking verdient nog het volgende. Ingevolge het op 1 oktober 2012 in werking getreden artikel 457 Sv is voor herziening vereist, voor zover hier van belang, dat sprake is van – kort gezegd – een zodanig nieuw gegeven (het zogenoemde novum) dat het ernstige vermoeden ontstaat dat indien dit gegeven destijds bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak tot vrijspraak zou hebben geleid. De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot vorenbedoelde wetwijziging houdt onder meer in: ‘Voldoende is dat het «ernstige vermoeden» rijst dat de rechter tot een andere beslissing zou zijn gekomen. Zekerheid hoeft daarover dus geenszins te bestaan’ (*Kamerstukken II 2008/09, 32045, nr. 3, p. 27*). Het is derhalve aan de rechter naar wie de zaak wordt verwezen de zaak opnieuw te onderzoeken en vervolgens hetzij de veroordeling te handhaven, hetzij de betrokkene alsnog vrij te spreken (vgl. HR 18 december 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW7190, NJ 2013/278).

De Hoge Raad verklaart de aanvragen tot herziening gegrond en verwijst de zaak naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op de voet van artikel 472 lid 2 Sv opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-05-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1326

Zaaknummer: 13/01404

Rechters: A.J.A. van Dorst, J.P. Balkema, J.W. IJssink, N. Jörg en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: G.G.J. Knoops en L. Vosman

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Het in de schriftuur vervatte verzoek tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie is niet voor inwilliging vatbaar.

De Hoge Raad is van oordeel dat de aangevoerde klachten geen behandeling in cassatie rechtvaardigen omdat de partij die het cassatieberoep heeft ingesteld klaarblijkelijk onvoldoende belang heeft bij het cassatieberoep dan wel omdat de klachten klaarblijkelijk niet tot cassatie kunnen leiden. De Hoge Raad zal daarom – gezien artikel 80a RO en gehoord de procureur-generaal – het beroep niet-ontvankelijk verklaren.

Daarin ligt besloten dat het in de schriftuur vervatte verzoek tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie niet voor inwilliging vatbaar is. Dat berust op het navolgende.

Een uitspraak waarbij het cassatieberoep met toepassing van en onder verwijzing naar artikel 80a RO dan wel artikel 81 RO niet-ontvankelijk wordt verklaard onderscheidenlijk wordt verworpen, bevat een beknopte motivering van die beslissing. Zo een uitspraak bevat tevens de vaststelling dat geen vragen aan de orde zijn die behandeling in cassatie rechtvaardigen dan wel in het belang van de rechtseenheid, de rechtsontwikkeling of de rechtsbescherming beantwoording behoeven. Aangezien prejudiciële vragen op de voet van artikel 267 VWEU de uitleg van het Unierecht betreffen en daarmee rechtsvragen zijn, ligt in een dergelijke uitspraak besloten dat geen aanleiding bestaat tot het stellen van een prejudiciële vraag. De uitspraak impliceert daarmee dat zich in desbetreffende zaak een van de situaties voordoet waarin van het stellen van prejudiciële vragen kan worden afgezien, te weten dat de opgeworpen prejudiciële vragen niet relevant zijn voor de oplossing van het geschil dan wel dat deze kunnen worden beantwoord aan de hand van de rechtspraak van het Hof van Justitie of dat redelijkerwijs geen twijfel kan bestaan over de wijze waarop deze vragen over de betrokken Unierechtelijke rechtsregel moet worden opgelost (vgl. ABRvS 5 maart 2015, ECLI:NL:RVS:2015:785 ten aanzien van artikel 91 lid 2 Vreemdelingenwet 2000).

De Hoge Raad verklaart het beroep in cassatie niet-ontvankelijk.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-05-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1332

Zaaknummer: 14/02274

Rechters: A.J.A. van Dorst, W.A.M. van Schendel, J. de Hullu, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: A.R. Kellermann

Wetsartikelen: 267 VWEU

RECHTSPRAAK

Niet blijkt dat de beslissing omtrent de uitlevering in het openbaar is uitgesproken. De Hoge Raad zal doen wat de rechtbank had behoren te doen en zelf de bestreden beslissing ter openbare terechtzitting uitspreken.

Het middel behelst de klacht dat de bestreden beslissing niet in het openbaar is uitgesproken.

Uit de aan de Hoge Raad gezonden stukken blijkt niet dat de bestreden beslissing overeenkomstig artikel 29 lid 1 Uitleveringswet in verbinding met artikel 362 lid 1 Sv in het openbaar is uitgesproken, zodat het ervoor moet worden gehouden dat dit niet is geschied. Het middel klaagt daarover terecht.

De Hoge Raad zal doen wat de rechtbank had behoren te doen en zelf de bestreden beslissing ter openbare terechtzitting uitspreken (vgl. HR 15 december 2009, ECLI:NL:HR:2009:BJ7799, NJ 2010/610).

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-05-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1341

Zaaknummer: 14/04785

Rechters: A.J.A. van Dorst, N. Jörg en V. van den Brink

Advocaten: T.M.D. Buruma

Wetsartikelen: 362 Sv en 29 Uitleveringswet

RECHTSPRAAK

De enkele omstandigheid dat de ter terechtzitting in eerste aanleg afgelegde verklaring niet met zoveel woorden alle onderdelen van de bewezenverklaring bestrijkt, behoeft niet te betekenen dat verdachte het bewezenverklaarde niet heeft bekend.

Het middel klaagt dat het hof ten onrechte, althans onvoldoende gemotiveerd, heeft volstaan met een opsomming van bewijsmiddelen als bedoeld in artikel 359 lid 3 Sv.

Het middel klaagt dat het hof op grond van de als 'bekennende verklaring' aangemerkte, ter terechtzitting in eerste aanleg afgelegde, verklaring van de verdachte (waarvan de inhoud in 2.2.5 is weergegeven), niet heeft kunnen aannemen dat de verdachte het bewezenverklaarde duidelijk en ondubbelzinnig heeft bekend, omdat die verklaring niet alle onderdelen van de bewezenverklaring bevat.

De enkele omstandigheid dat de ter terechtzitting in eerste aanleg afgelegde verklaring niet met zoveel woorden alle onderdelen van de bewezenverklaring bestrijkt, behoeft niet te betekenen dat de verdachte het bewezenverklaarde niet heeft bekend. Bij de beantwoording van de vraag of van een bekennende verklaring sprake is, kan in het bijzonder van belang zijn of die verklaring tevens elementen bevat die de tenlastelegging op één of meer onderdelen bestrijden, alsmede welke procesopstelling de verdachte heeft gekozen, waarbij in verband met het voortbouwende appèl met name betekenis toekomt aan zijn procesopstelling in hoger beroep.

Het oordeel van het hof dat de verdachte het bewezenverklaarde heeft bekend in de zin van artikel 359 lid 3 tweede volzin Sv is gelet op het voorgaande niet onbegrijpelijk, mede in aanmerking genomen de vermelde inhoud van het proces-verbaal van de terechtzitting in eerste aanleg en de omstandigheid dat blijkens de inhoud van het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep de verdediging de door de politierechter gehanteerde bewezenverklaring en bewijsvoering niet heeft bestreden en de verdachte heeft verklaard in beroep te zijn gekomen omdat hij de straf te hoog acht, terwijl het hof de ter terechtzitting in hoger beroep afgelegde verklaring van de verdachte kennelijk en niet onbegrijpelijk niet als afwijkend van de in eerste aanleg afgelegde verklaring van de verdachte heeft aangemerkt.

Het middel kan niet tot cassatie leiden.

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van vier maanden.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze drie maanden en drie weken beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-05-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1342

Zaaknummer: 13/03481

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma

Advocaten: Th.J. de Kelder

Wetsartikelen: 359 Sv

RECHTSPRAAK

De verwerping van het hof van het beroep van verdachte (politieambtenaar) op noodweer(exces) geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk en toereikend gemotiveerd.

De middelen keren zich tegen de verwerping door het hof van het beroep op noodweer(exces) en putatief noodweer. De middelen lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

Het oordeel van het hof dat het beroep op noodweer(exces) moet worden verworpen omdat de gedragingen van de verdachte niet geboden zijn geweest ter noodzakelijke verdediging tegen een ogenblikkelijke, wederrechtelijke aanranding, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk en is toereikend gemotiveerd. Daarbij wordt in het bijzonder in aanmerking genomen dat – naar het hof niet onbegrijpelijk heeft vastgesteld – [betrokkene 1] en [betrokkene 2] zo kort na het gebukt passeren van het gat in de winkeldeur zijn neergeschoten dat er geen sprake van kan zijn geweest dat [betrokkene 1] en [betrokkene 2] in de richting van de verdachte bleven doorlopen, zodat van enige concrete dreigende agressie gericht tegen de verdachte niet is gebleken.

In het licht van deze vaststellingen geeft het oordeel van het hof dat het beroep op putatief noodweer moet worden verworpen omdat niet kan worden gezegd dat verdachte redelijkerwijs mocht vermoeden dat hij werd aangevallen, evenmin blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is dit oordeel ook niet onbegrijpelijk en toereikend gemotiveerd. Daarbij verdient opmerking dat het hof bij de beoordeling van het beroep op putatief noodweer betekenis mocht toekennen aan verdachtes capaciteiten gezien in het licht van hetgeen in een situatie als de onderhavige – gelet op zijn beroep, opleiding en training – mag worden verwacht van een politieambtenaar (de zogenoemde ‘Garantenstellung’).

De middelen falen.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-05-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1334

Zaaknummer: 14/02617

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en V. van den Brink

Advocaten: J. Boksem

Wetsartikelen: 41 Sr

RECHTSPRAAK

Het verzuim dat een proces-verbaal van het onderzoek door de raadkamer niet is opgemaakt heeft betrekking op een zo wezenlijke vorm van de raadkamerprocedure dat het nietigheid van het onderzoek en van de naar aanleiding daarvan gegeven beschikking meebrengt.

Het middel behelst de klacht dat het onderzoek door de raadkamer en de naar aanleiding daarvan gegeven beschikking nietig zijn, aangezien geen proces-verbaal van dat onderzoek is opgemaakt.

Volgens artikel 25 lid 1 Sv moet van het onderzoek door de raadkamer door de griffier een proces-verbaal worden opgemaakt met daarin de zakelijke inhoud van de afgelegde verklaringen en hetgeen verder bij dat onderzoek is voorgevallen. Deze bepaling bevat tevens voorschriften over de inrichting, vaststelling en ondertekening van dat proces-verbaal en de voeging ervan bij de processtukken.

Het in het middel bedoelde proces-verbaal ontbreekt bij de aan de Hoge Raad toegezonden stukken. Naar aanleiding van een door de raadsman op de voet van artikel IV lid 3 van het Procesreglement Strafkamer Hoge Raad gedaan verzoek is bij het hof nadere informatie ingewonnen. Op grond van die informatie moet worden aangenomen dat is verzuimd een proces-verbaal op te maken. Dit verzuim heeft betrekking op een zo wezenlijke vorm van de raadkamerprocedure dat het nietigheid van het onderzoek en van de naar aanleiding daarvan gegeven beschikking meebrengt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-05-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1343

Zaaknummer: 11/01347

Rechters: A.J.A. van Dorst, N. Jörg en V. van den Brink

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 25 Sv

RECHTSPRAAK

Betoog verdediging onvoldoende om niet uit te gaan van wederspanningheid.

Advocaat-generaal F.W. Bleichrodt heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ten aanzien van de onder 2 en 3 tenlastegelegde feiten en de strafoplegging, en tot terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam teneinde in zoverre op het bestaande beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

Het middel klaagt dat het hof een met betrekking tot de feiten 2 en 3 gevoerd betoog op onjuiste en/of ontoereikende gronden heeft verworpen.

Blijkens zijn onder 2.2.4 weergegeven overwegingen heeft het hof kennelijk geoordeeld dat het betoog van de verdediging dat de verdachte voorafgaand aan zijn onder 2 en 3 bewezenverklarde gedragingen een klap heeft gekregen van een agent, niet aannemelijk is geworden omdat het in strijd is met de inhoud van de – in grote lijnen overeenstemmende en elkaar op belangrijke punten ondersteunende – processen-verbaal. Dit oordeel is niet onbegrijpelijk. Nu dit oordeel de verwerping van het betoog van de verdediging zelfstandig draagt, kan de – op zichzelf terecht voorgedragen – klacht over de kennelijk ten overvloede bedoelde overweging van het hof dat de door verdachte voorgestane toedracht bij het uitdelen van de klap geen invloed heeft op het door het hof bewezenverklarde, niet tot cassatie leiden.

Het middel faalt.

Het middel klaagt dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de cassatiefase is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het middel is gegrond. Gelet op de omstandigheid dat de verdachte strafbaar is verklaard doch geen straf is opgelegd, is er geen aanleiding om aan het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden enig rechtsgevolg te verbinden en zal de Hoge Raad met dat oordeel volstaan.

De Hoge Raad verworpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-05-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1327

Zaaknummer: 13/05039

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en V. van den Brink

Advocaten: B.P. de Boer

Wetsartikelen: 180 Sr en 267 Sr